

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 20 juli 2018
Datum GS-besluit: : 28 augustus 2018

Vragen nr. 89

Vragen van de heer **W. Bakker**, mevrouw **S. Klaassen** en mevrouw **C. Weemhoff** (D66) over Droogte in Noord-Holland

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 20 juli 2018 door de leden van Provinciale Staten, de heer **W. Bakker**, mevrouw **S. Klaassen** en mevrouw **C. Weemhoff** (D66), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Het is droog in Nederland. Dit heeft grote gevolgen voor de natuurgebieden. Bijzondere planten en diersoorten worden hierdoor bedreigd. Dieren als vissen en kikkers lijden onder de droogte. De kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater gaat achteruit. En er is meer brandgevaar. Verdroging van gebieden is niet alleen afhankelijk van neerslag, maar ook van de hoeveelheid zonnestraling, wind en de luchtvochtigheid. De klimaatverandering heeft ook tot gevolg dat er meer droogte op treedt.

Tot 2003 was er een landelijke verdrogingskaart om de problematiek waar waterschappen, provincies en het Rijk te maken hebben, in beeld te brengen. Na die tijd is de benadering per Provincie anders. Landelijk wordt droogteproblematiek nu weergegeven in de klimaateffectatlas.nl Daarop is te zien dat de duingebieden zeer gevoelig zijn voor droogtestress en dat een groot aantal gebieden matig gevoelig zijn voor droogtestress in Noord-Holland. Grote gebieden van Noord-Holland hebben te maken met een lage grondwaterstand en bodemdaling is ook een bekend probleem. Het Noorden heeft ook te maken met neerslagtekort, het westen met meer dan gemiddelde verdamping. De Provincie Noord-Holland heeft een subsidieregeling om verdroging van natuur te bestrijden. Deze regeling is gericht op Natura2000 gebieden en heeft een subsidieplafond van 2,75miljoen euro.

VRAGEN

Vraag 1:

Is er momenteel verdroging van natuur in Noord-Holland? Heeft het college een goed overzicht over deze problematiek, ook buiten Natura2000 gebieden? Zo ja, hoe is deze vastgelegd en hoe wordt hij gemonitord.

Antwoord 1:

Er is in Noord-Holland momenteel sprake van verdroging. Er is een neerslagtekort waardoor planten niet optimaal kunnen groeien. Dit geldt vooral voor de hogere gronden waar het waterpeil niet kunstmatig kan worden beheerst door aanvoer van water. De verdroging is tijdelijk van aard omdat het watertekort in de bodem in het najaar en de winter weer wordt aangevuld. Er is een goed overzicht van deze problematiek, ook buiten Natura 2000 gebieden. Grondwaterstanden worden gemonitord met het provinciaal grondwatermeetnet en vastgelegd in een landelijke database.

Vraag 2:

Is de huidige subsidieregeling effectief om de effecten van verdroging van Natura2000 gebieden te bestrijden? Wordt de regeling volledig benut door externe partijen? Zou de regeling uitgebreid moeten worden voor NNN-gebieden?

Antwoord 2:

Op dit moment is er geen subsidieregeling beschikbaar waarmee subsidie kan worden aangevraagd. De 'Uitvoeringsregeling subsidie bestrijding verdroging natuur Noord- Holland' heeft tot en met 2017 open gestaan en is volledig benut. Aan alle ingediende projecten kon subsidie worden verleend. Op dit moment worden projecten uitgevoerd en zijn er (nog) geen nieuwe projecten in beeld. Uit een evaluatie die in 2015 is uitgevoerd, en waarbij beheerders van natuurterreinen en waterschappen zijn geraadpleegd, bleek dat de regeling doeltreffend was (De doeltreffendheid van de subsidies verdrogingsbestrijding in natuurgebieden, Sector Kennis en Beleidsvaluatie, 2015). Voor een verdere uitbreiding van de regeling tot alle NNN-gebieden was geen aanleiding. Op 16 december 2015 bent u over deze evaluatie middels een brief geïnformeerd (kenmerk: 726518, zie stukken commissievergadering NLM op 25 januari 2016).

Vraag 3:

Gemeenten stellen stresstesten op in het kader van klimaatadaptatie. Worden door de huidige droogte bepaalde gebieden zichtbaar waar droogte als een nieuwe probleem optreedt? Ondervindt de provincie nu nieuwe knelpunten?

Antwoord 3:

In veel natuurgebieden is sprake van structurele verdroging, dat wil zeggen dat de hydrologische omstandigheden niet op orde zijn wat betreft de natuurwaarden. Langdurige droogte zorgt voor nog verdere verdroging waardoor het realiseren van de beoogde doelen moeizamer wordt of langer gaat duren. Verder is alle natuur in zekere mate gevoelig voor droogte en kan daar schade van ondervinden. In sommige gevallen herstelt de natuur zich vanzelf wanneer het weer gaat regenen maar er kan ook onherstelbare schade optreden door bv het droogvallen van wateren of het inlaten van gebiedsvreemd water. Deze kwetsbare natuur wordt momenteel samen met de natuurbeheerders in kaart gebracht. Met de verdringingsreeks wordt thans geprobeerd de onherstelbare schade aan natuur te voorkomen door ervoor te zorgen dat deze zo lang mogelijk van voldoende water van goede kwaliteit worden voorzien. De effecten van de huidige droogte zullen zeker meegenomen worden in de stresstesten, echter verwacht wordt dat veel effecten pas op lange termijn zichtbaar worden.

De verdringingsreeks:
Wanneer er in tijden van ernstig watertekort onvoldoende water beschikbaar is om alle functies van water te kunnen voorzien zullen de functies uit categorie 1 zo lang mogelijk water krijgen. De functies uit categorie 4 zullen het eerst worden gekort.

Vraag 4:

Er is een grotere kans op natuurbranden bij droogte. Welke maatregelen worden daarvoor getroffen. Welke rol speelt de Provincie hierbij? Is er in uw ogen voldoende extra aandacht voor deze problematiek om de risico's voor branden zo beperkt mogelijk te houden?

Antwoord 4:

De provincie heeft bij de uitvoering van de maatregelen geen rol. De Veiligheidsregio's en de beheerders van natuurterreinen voeren extra inspecties/controles uit. Ze zijn zeer alert op het voorkomen en bestrijden van natuurbranden. Het publiek wordt via de media en via bijvoorbeeld spandoeken gewaarschuwd voor natuurbranden. Ook roken in natuurterreinen wordt op sommige locaties al verboden.

In 2012 heeft de provincie Noord-Holland samen met verschillende partners zoals de veiligheidsregio's, de politie en natuurbeheerders het Actieprogramma Natuurbranden opgesteld. Hierin staan maatregelen om de kans op natuurbranden te verminderen en de bestrijding te verbeteren. De meeste maatregelen zijn inmiddels uitgevoerd door de betrokken partijen. De regie van de uitvoering van het actieprogramma ligt bij de veiligheidsregio's.

Vraag 5:

Heeft de huidige droogte effect op de bodemdaling in kwetsbare laaggelegen veengebieden? Heeft dit extra CO₂ uitstoot tot gevolg? Worden daar maatregelen tegen getroffen?

Antwoord 5:

De grondwaterstand in veengebieden bepaalt voor een groot deel de mate van veenoxidatie, en daarmee de bodemdaling en CO₂-uitstoot. Door regulering van het waterniveau in de sloten (aan- en afvoer van zoetwater) houden de waterbeheerders het gewenste (bestuurlijk vastgestelde) grondwaterpeil zoveel mogelijk in stand. In geval van (dreigende) zoetwatertekorten ten gevolge van droogte treedt de verdringingsreeks in werking. Veengebieden hebben, in heel Nederland dus ook in Noord-Holland, in deze reeks de hoogste prioriteit (categorie 1: veiligheid en voorkomen van onomkeerbare schade). Daarmee wordt zoveel mogelijk voorkomen dat de droogte een versnellend effect heeft op de bodemdaling.

Vraag 6:

Op zwemwater.nl zijn de meeste van onze zwemlocaties gelukkig nog van goede kwaliteit. Ondervinden we momenteel nadelen van droogte in onze zwemwatergebieden? Zo ja, hoe worden deze beperkt en voorkomen? Zijn er extra risico's? Is er extra monitoring? Zijn er extra maatregelen?

Antwoord 6:

Ja, afgelopen tijd hebben we nadelen ondervonden van de droogte in combinatie met de hoge temperaturen. Er is een toename van blauwalgenbloei en er worden meer negatieve zwemadviezen gegeven. De algenbloei kan vooral worden beperkt door het water in beweging te brengen, maar dit is niet overal goed mogelijk en vooral in stilstaand water ontstaan hierdoor extra risico's. Zodra er verhoogde concentraties blauwalg worden gemeten, vindt er extra monitoring plaats door waterschappen of Rijkswaterstaat. Waar dat mogelijk is wordt het water ververst en de doorstroming bevorderd.